

אָמַר לִיָּה אֱלֹמְלֵא לֹא חָטָא אָדָם לָא עֶבֶד תּוֹלְדוֹת
 בְּגִוּוֹנָא דָּא מְסֻטְרָא דִּיִּצְר הָרַע. אֲבָל עֶבֶד
 תּוֹלְדוֹת מְסֻטְרָא דְרוּחָא קְדִישָׁא. דִּהֲשָׁתָא לָא עֶבֶד
 תּוֹלְדוֹת אֱלֹא מְסֻטְרָא דִּיִּצְר הָרַע. וּבְגִין דְּכָל תּוֹלְדוֹת
 דְּבָנֵי נֶשָׂא בְּלָחוּ מְסֻטְרָא דִּיִּצְר הָרַע, בְּגִין כִּד לִית
 לֹון קִיּוּם. וְאִי אֶפְשָׁר לֹון לְאַתְקִימָא, דְּמְסֻטְרָא אַחְרָא
 אַתְעָרַב בְּהוּ. (ו"ה ל"ג וְאֶפְשָׁר לֹון בְּמְסֻטְרָא אַחְרָא).

אֲבָל אֱלֹמְלֵא לֹא חָטָא אָדָם וְלֹא אַתְתָּרַךְ מִגְּנֵתָא
 דְּעֵדֶן. הָוָה עֶבֶד תּוֹלְדוֹת מְסֻטְרָא דְרוּחַ
 קְדִישָׁא דְקְדִישִׁין בְּמִלְאֲמֵי עֲלֵאִין קִיּוּמִין לְדָרֵי דְרִין
 בְּגִוּוֹנָא דְלְעִילָא. בִּיּוֹן דְּחָטָא וְאוֹלִיד בְּגִין לְבַר מִגְּנֵתָא
 דְּעֵדֶן, וְלֹא זָכָה לְאַפְקָא לֹון מִגְּנֵתָא, לָא אַתְקִימוּ
 אֶפְלוּ לְאַשְׁתַּרְשָׁא בְּעֲלָמָא דָּא. עַד דְּאַתָּא נַח דְּאִיהוּ
 צְדִיק וְעָאֵל בְּתַבָּה. וּמִן תַּבָּה נִפְקוּ כָּל דְּרִין דְּעֲלָמָא.

לשון הקודש

אֲבָל אֱלֹמְלֵא לֹא חָטָא אָדָם וְלֹא גִרַשׁ
 מִגֵּן עֵדֶן, הֵיךְ עוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת מִצַּד שֶׁל
 רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שְׁקֹדוּשִׁים בְּמִלְאָכִים עֲלִיוֹנִים
 עוֹמְדִים לְדוּרֵי דוֹרוֹת כְּמוֹ שֶׁהֵיךְ לְמַעְלָה.
 בִּיּוֹן שֶׁחָטָא וְהוֹלִיד בְּנִים מִחוּץ לְגֵן עֵדֶן
 וְלֹא זָכָה לְהוֹצִיאֵם מִן הַגֵּן, לֹא הִתְקַיְּמוּ
 אֶפְלוּ לְהַשְׁתַּרְשָׁא בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁבָּא
 גֵּן, שֶׁהוּא צְדִיק, וּנְכַנֵּס בְּתַבָּה, וּמִהַתַּבָּה
 יֵצְאוּ כָּל דוֹרוֹת הָעוֹלָם, וּמִשָּׁם הִתְפָּזְרוּ

אָמַר לוֹ, אֱלֹמְלֵא לֹא חָטָא אָדָם, לֹא
 יַעֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת כְּמוֹ זֶה מִצַּד שֶׁל יִצְר הָרַע,
 אֲבָל יַעֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת מִצַּד שֶׁל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.
 שֶׁעֲבָשׁוּ אֵינּוּ עוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת אֱלֹא מִצַּד
 הַיִּצְר הָרַע, וּמִשׁוּם שֶׁכָּל תּוֹלְדוֹת בְּנֵי
 הָאָדָם בָּלָם מִן הַצַּד שֶׁל יִצְר הָרַע, לְכַן
 אֵין לָהֶם קִיּוּם, וְאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהִתְקַיֵּם,
 שֶׁהַצַּד הָאֲחֵר מְעָרַב בָּהֶם וְאֶפְשָׁר לָהֶם מִצַּד
 הָאֲחֵר.

וּמִתַּמָּן אֶתְּבַדְּרוּ לְכֹל אֲרֻבַּע רוּחַי עֲלֵמָא.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה. אִמָּאי
נִשְׁחָתָה. בְּגִין כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ,
כַּמֶּה דְאֶתְמַר. רַבִּי חֵיִיא פִתַּח קֶרָא וְאָמַר (וינה ג) וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כִּי שָׁבוּ מִדְּרָכָם הָרָעָה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבִנֵי נֶשָׂא זִכָּאן וְנָטְרִי פְקוּדֵי
דְּאוּרִייתָא, כִּדִּין אֲרַעָא אֶתְתַּקְּפַת, וְכָל חִידוֹ
אֶשְׁתַּכַּחַת בָּהּ. מָאי טַעְמָא בְּגִין דְּשְׂכִינְתָא שְׂרִיא עַל
אֲרַעָא. וְכִדִּין כִּלָּא עֲלָאי וְתַתָּאי בְּחֻדְוָה. וְכִדִּין בְּגִי
נֶשָׂא מְחַבְּלָן אֶרְחִיחוּ וְלֹא נָטְרִי פְקוּדֵי אוּרִייתָא
וְחָטָאן קַמִּי מְאִרְיָחוֹן, וְכִדִּין כִּבְיָכּוּל דְּחִיין לָהּ
לְשְׂכִינְתָא מֵעֲלָמָא וְאֶשְׁתַּאֲרַת אֲרַעָא מְחַבְּלָא. דְּהָא
שְׂכִינְתָא אֶתְדַחִיִּיא וְלֹא שְׂרִיא עֲלָהּ וְכִדִּין אֶתְחַבְּלַת.
מָאי טַעְמָא אֶתְחַבְּלַת. בְּגִין דְּשְׂרִיא רוּחָא אַחְרָא עֲלָהּ

לשון הקודש

הטעם? משום שהשכינה שורה על הארץ. ואז הכל, עליונים ותחתונים, בחדרה. וכשפני אדם משחיתים דרכיהם ולא שומרים את מצוות התורה וחוטאים לפני רבונם, אז כביכול דוחים את השכינה מהעולם, ונשארת הארץ משחנת, שהרי השכינה נדחתה ולא שורה עליה, ואז היא נשחנת. מה הטעם נשחנת? משום ששורה רוח אחרת

לכל ארבע רוחות העולם. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה. למה נשחנתה? משום כי השחית כל בשר את דרכו, כמו שנאמר. רַבִּי חֵיִיא פִתַּח פְּסוּק וְאָמַר, (וינה ג) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כִּי שָׁבוּ מִדְּרָכָם הָרָעָה. כֹּא רְאֵה, בְּשַׁעְתָּא שְׂכִינֵי אָדָם זֻכִּים וְשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, אִזְּ הָאָרֶץ מְתַחַקֶּת וְנִמְצָאת בָּהּ כָּל הַשְׂמֻחָה מִה

דְּמַחְבֵּלָא עֲלֵמָא. וְעַל דָּא אֲמַרִּינָן דִּישְׂרָאֵל יְהִי עִוֵּי
לְאֱלֹהִים דְּמִקְוֵימִין עֲלֵמָא. אֱלֹהִים דָּא שְׂכִינְתָּא.

וְאִם חַס וְשָׁלוֹם אִי יִשְׂרָאֵל יִשְׁתַּכְּחוּ חֵיבִין מַה
כְּתִיב, (תהלים ו) רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים וְגו' **מְשׁוֹם**
דְּרִשְׁתָּ חֵבִינוּ לְפַעְמֵי. כְּפַף נַפְשִׁי בְּסַבְתַּת חָמְס
וְשִׁנְאַת חָנָם. כָּרוּ לְפָנַי שׁוֹחָה וְגו' כְּנִוּוֹנָא דְדוֹר
הַמְּבֹול דְּבִגִּין חָמְס דְּחֹת בִּינִיהוּן תָּוָה בִּינִיהוּן
שִׁנְאַה וְדַבְּבוּ.

יְכוֹל אִף בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בִּין. וְהָא תַּנִּינָן אַרְעָא
דִּישְׂרָאֵל לֹא שְׂרִיא עָלָה רוּחָא אַחְרָא וְלֹא
מְמַנָּא אַחְרָא בַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחְדוּדֵי. תָּא חֲזִי,
דְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל חֲכִי הוּא דְלֹא שְׂרִיא עָלָה מְמַנָּא
וְלֹא שְׁלִיחָא אַחְרָא בַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחְדוּדֵי.
אַבְל שְׁעֵתָא חֲדָא שְׂרִיא עָלָה לְחַבְלָא בְּנֵי נֶשֶׁא. מְנַלְן

לשון הקודש

הִיתָה בִּינֵיהֶם שִׁנְאַה וְאִיבָה.
יְכוֹל אִף בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל כִּין? וְהִרֵי שְׁנֵינוּ
שְׂאֲרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שׁוֹרָה עָלֶיהָ רוּחַ
אַחְרֵת וְלֹא מְמַנָּה אַחַר חוּץ מִהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּלַבְדוּ. בִּיא רְאֵה שְׂאֲרֵי
יִשְׂרָאֵל כִּךְ הִיא שְׁלֵא שׁוֹרָה עָלֶיהָ מְמַנָּה
וְלֹא שְׁלִיחַ אַחַר פְּרַט לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְבַדוּ, אַבְל שְׁעָה אַחַת שׁוֹרָה עָלֶיהָ
לְהַשְׁחִית אֶת בְּנֵי הָאָדָם. מִנַּח לְנוּ?

עָלֶיהָ שְׁמַחְבֵּלַת אֶת הָעוֹלָם. וְעַל זֶה
אוֹמְרִים, שִׁישְׂרָאֵל נוֹתְנִים עִוֵּי לְאֱלֹהִים
שְׁמַעְמִידִים אֶת הָעוֹלָם. אֱלֹהִים זֶה שְׂכִינְתָּה.
וְאִם חַס וְשָׁלוֹם אִם יִשְׂרָאֵל יִמְעָאוּ
רְשָׁעִים, מַה כְּתוּב? (תהלים ו) רוּמָה עַל
הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים וְגו', מְשׁוֹם שְׂרִשְׁתָּ חֵבִינוּ
לְפַעְמֵי. כְּפַף נַפְשִׁי בְּסַבְתַּת חָמְס וְשִׁנְאַת
חָנָם. כָּרוּ לְפָנַי שׁוֹחָה וְגו', כְּמוֹ שְׂפִדוֹר
הַמְּבֹול, שְׁמַשׁוֹם הַחָמְס שְׁהִיָּה בִּינֵיהֶם,

מִדּוֹד וְכִתִּיב, (דברי הימים א כא) וַיֵּרָא דָּוִד אֶת מַלְאֲכֵי יי
וַחֲרָבוּ שְׁלוֹפָכָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַם וּכְדִין
אֶת־חַבְלַת אֶרְעָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֶפְלוּ בַּהֲהִיא שַׁעֲתָא קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא הָוָה. כְּתִיב הִכָּא מַלְאֲכֵי יי. וְכִתִּיב
הָתָם (בראשית מח) הַמַּלְאֲכֵי הַגּוֹאֲלִים אוֹתִי. וְכִתִּיב (שמות יד)
וַיִּסַּע מַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים. הֵן לְטַב וְהֵן לְבִישׁ קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא שְׁלִיט עָלֵהּ. לְטַב בְּגִין דְּלֹא אֶתְמַסְרָא
תַּחֲוֹת שְׂאָר מְמַנָּן, וְכָל דִּיִּירִי עֲלֵמָא יִכְסְפוּן מִן
עוֹבְדֵי־הוּ. לְבִישׁ בְּגִין דְּלֹא יִתְדוֹן אֲנוּן לְשִׁלְטָא
עָלֵהּ. וְאִי תִימָא (ד"א ל"ג ל"א) וְהָא כְּתִיב, (איכה א) כִּי רָאִתָּה
גּוֹיִם בָּאוּ מִקִּדְשָׁה וַחֲרִיבוּ בֵיתָא וְאִי לֹא שְׁלִטִין אֲנוּן
מְמַנָּן לֹא אֶתְחַרְבּ מִקִּדְשָׁא.

תָּא חַזִּי, כְּתִיב כִּי אֶתָּה עָשִׂיתָ וְכִתִּיב עָשָׂה יי אֶת
אֲשֶׁר זָמַם. תָּא חַזִּי, כְּתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת

לשון הקודש

הוא. לטוב - משום שלא נמסרה תחת
שאר הממנים, וכל דיירי העולם יתבישו
ממעשיהם. לרע - כדי שלא ישמחו אלה
לשלט עליה. ואם תאמר, והרי פתוב
(איכה א) כִּי רָאִתָּה גּוֹיִם בָּאוּ מִקִּדְשָׁה,
וְהֲחִרְבוּ בֵיתָהּ. ואם לא שולטים אותם
ממנים, לא נחרב המקדשו
בא ראה, פתוב כִּי אֶתָּה עָשִׂיתָ, וְכִתִּיב

מִדּוֹד, שְׁכַתוֹב (דברי הימים א כא) וַיֵּרָא דָּוִד
אֶת מַלְאֲכֵי ה' וַחֲרָבוּ שְׁלוֹפָכָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה
עַל יְרוּשָׁלַם, וְאִזּוּ נִשְׁחַתָּה הָאָרֶץ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶפְלוּ בַּאוּתָּה שַׁעֲה
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה. פתוב כאן מַלְאֲכֵי
ה', וְכִתִּיב שָׁם (בראשית מח) הַמַּלְאֲכֵי הַגּוֹאֲלִים
אוֹתִי, וְכִתִּיב וַיִּסַּע מַלְאֲכֵי הָאֱלֹהִים. הֵן
לְטַב הֵן לְרַע שׁוֹלֵט עָלֵיהֶם הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ

הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה. נִשְׁחָתָה וְדָאֵי כְּמָה דְאַתְמָר.
 הָכִי נָמִי (יונה ג) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כִּי שָׁבוּ
 מִדֶּרֶכָם הֲרָעָה. דְּהָא כִּדִּין אֲרַעָא קָרְאת לְעִילָא
 וְסִלְקָא בְּסִלְקוֹ עֲלָאָה וּמִקְשָׁטָא אֲנִפְהָא. כְּנוֹקְבָא
 דְּמִקְשָׁטָא לְנַפְי דְּכוּרָא. הָכִי נָמִי אֲרַעָא. דְּהָא גִדְלַת
 בְּנִין וּפְאִין לְמִלְכָא.

וְהִכָּא דְלָא תָבוּ דְרָא דְטוֹפְנָא מַה כְּתִיב וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה וְגו' כְּאַתְמָא
 דְּאַסְתָּאֲבַת וְאַסְתִּירַת אֲנִפְהָא מִבְּעֵלָה. וּבְזִמְנָא
 דְּאַסְגִּיאוֹ חוּבֵי בְנֵי נֶשָׂא בְּאַתְגִּילָא, אֲרַעָא שׁוֹיֵאת
 אֲנִפְהָא כְּנוֹקְבָא דְלִית לָהּ פְּסוּפָא מִפְּלָא כְּמָה דְאַתְ
 אָמַר, (ישעיה כב) וְהָאָרֶץ חֲנֻפָה תַּחַת יוֹשְׁבֵיהָ. וְעַל דָּא
 וַיֵּרָא כִי נִשְׁחָתָה וְדָאֵי. מָאֵי טַעְמָא בְּגִין כִּי הִשְׁחִית
 כָּל (דף טא ע"ב) בְּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ.

לשון הקודש

כתוב? וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה
 נִשְׁחָתָה, כְּאַשְׁה שְׁנַמְמָאָה וְהַסְתִּירָהּ
 פְּנִיָה מִבְּעֵלָה. וּבְזִמְן שְׁמַתְרֵבִים חֲטָאֵי
 בְּנֵי הָאָדָם בְּגִלוּי הָאָרֶץ שְׁמָה פְּנִיָה
 כְּנִקְבָה שְׂאִין לָהּ בּוֹשָׁה מִכָּל, כְּמוֹ
 שְׁנַמְמָאָה (ישעיה כד) וְהָאָרֶץ חֲנֻפָה תַּחַת
 יוֹשְׁבֵיהָ. וְעַל זֶה וַיֵּרָא כִּי נִשְׁחָתָה וְדָאֵי. מַה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת
 דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ.

(שם) עָשָׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם. בַּא רְאָה, כְּתוּב
 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה.
 נִשְׁחָתָה וְדָאֵי, כְּמוֹ שְׁנַמְמָאָה. כִּדְ גַם (יונה א)
 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כִּי שָׁבוּ
 מִדֶּרֶכָם הֲרָעָה. שְׁהַרֵי אִזְ הָאָרֶץ קוּרְאת
 לְמַעְלָה וְעוֹלָה בְּעֵלְיָה עֲלִיוֹנָה וּמִקְשָׁטָה
 פְּנִיָה כְּנִקְבָה שְׁמַתְקִשְׁטָה אֶל הַזְכָּר, כִּד
 גַּם הָאָרֶץ, שְׁהַרֵי גִדְלָה בְּנִים צְדִיקִים
 לְמִלְכָּה.

וְעַכְשָׁו שְׁלָא שָׁבוּ דוֹר הַמַּבּוּל מַה

רַבִּי אֶלְעָזָר אָזַל לְגַבִּיּה דְרַבִּי יוֹסִי בְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 לְקוֹנִיָּא חָמוּי. בֵּינוּן דְּחָמָא לִיָּה אֲתַקִּין לִיָּה
 תּוּבְסִיתָא (ס"א מוּפְסִיטָא) דְּקוּמְרָא בְּמַטוֹן דְּקוּלְפָּא וַיְתִיבוּ.
 אָמַר לִיָּה חָמוּי אֲפֻשָׁר דְּשִׁמְעֵת מֵאֲבוּךָ הָאִי דְכְתִיב
 (אִיכָה ב) עֲשֵׂה יְיָ אֲשֶׁר זָמַם בַּעַל אֲמָרְתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה
 מִיָּמֵי קֶדָם.

אָמַר לִיָּה הָא אֲוִקְמוּהָ חֲבֵרָא. בַּעַל אֲמָרְתוֹ, דְּבִזְע
 פּוֹרְפִירָא דִּילִיָּה. אֲשֶׁר צִוָּה מִיָּמֵי קֶדָם, דְּהָא
 פּוֹרְפִירָא פָּקִיד לָהּ מֵאַנּוּן יוֹמֵי קֶדְמָאֵי עֲלָאֵי, וּבִזְמָא
 דְּאֲתַחְרִיב בִּי מִקְדָּשָׁא בִּזְע לָהּ. בְּגִין דְּהָאֵי פּוֹרְפִירָא
 אִיָּהֵי יִקְרָא דִּילִיָּה וְתִיקוּנָא דִּילִיָּה וּבִזְע לִיָּה.

אָמַר לִיָּה עֲשֵׂה יְיָ אֲשֶׁר זָמַם. וְכִי מִלְפָּא חָשִׁיב (קוּדָם)
 לְאַנְאָשָׁא לְבָנָיו עַד לָא יִיתוּן לְמַחְטֵי. אָמַר
 לִיָּה לְמִלְפָּא דְהָוָה לִיָּה מָאן יִקְרָ, וּבְכָל יוֹמָא הָוָה

לשון הקודש

מימי קדם - שְׁחֵרֵי אוֹתָהּ הָאֲדָרְת צוּה
 מֵאוֹתָם יָמִים רֵאשׁוֹנִים עֲלִיוֹנִים, וּבִיּוֹם
 שְׁחֵרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קָרַע אוֹתָהּ, מִשׁוּם
 שְׁהֲאֲדָרְת הוּוּ הִיא כְבוֹדוֹ וְתַקּוּנָהּ, וְקָרַע
 אוֹתָהּ.

אָמַר לוֹ, עֲשֵׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם, וְכִי מִלְדָּ
 חוֹשֵׁב וְקָדָם לְהִרְע לְבָנָיו עַד שְׁלֵא יִבְאוּ
 לְחָטָא?! אָמַר לוֹ, (מִשָּׁ) לְמִלְדָּ שְׁהָיָה לוֹ
 בְּלֵי יִקְרָ, וּבְכָל יוֹם הָיָה פּוֹחֵד עָלָיו שְׁלֵא

רַבִּי אֶלְעָזָר הִלְךְ אֶל רַבִּי יוֹסִי בְרַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמוּי. בֵּינוּן שְׂרָאָה
 אוֹתוֹ, הִתְקִין לוֹ שְׁטִיחַ שֶׁל כֶּסֶף בְּמוֹטוֹת
 שֶׁל עֵץ, וַיִּשְׁבּוּ. אָמַר לוֹ חָמוּי, אֲפֻשָׁר
 שְׁשִׁמְעֵת מֵאֲבִיךָ זֶה שְׁכֵתוֹב (אִיכָה ב) עֲשֵׂה
 ה' אֲשֶׁר זָמַם בַּעַל אֲמָרְתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה מִיָּמֵי
 קֶדָם?.

אָמַר לוֹ, הֲרֵי פְרִשׁוּהָ הַחֲבֵרִים, בַּעַל
 אֲמָרְתוֹ - שְׁקָרַע הָאֲדָרְת שְׁלוֹ. אֲשֶׁר צִוָּה

דחיל עליה דלא יתבר והוה מסתפל ביה ותקין
 בעינוי. ליומין אתא בריה וארגיו ליה למלכא, נטל
 מלכא ההוא מאן יקר ותבר ליה. הדא הוא דכתיב
 עשה יי אשר זמם.

תא חזי, מן יומא דאתבני בי מקדשא הוה קדשא
 בריך הוא מסתפל ביה ותביב עליה סגיי והוה
 דחיל עליהו דישראל דיחטון ויתרב בי מקדשא. וכן
 בכל זמנא דהוה אתי לגבי בי מקדשא הוה לביש
 ההוא פורפירא. לבתר דגרמו חובין וארגיו קמי
 מלכא אתתרב בי מקדשא ובוזע ההוא פורפירא (ד"א
 גרים הכי ההוא פורפירא ואתתרב בי מקדשא) הינו דכתיב עשה יי

אשר זמם.

בצע אמרתו וגו' (האי אמרתו בקדמייתא יתבא בראש אמיר. והא אתעפרו
 עפרא לרישא ואילן נאה לפניו. ואיהי מימי קדם ודאי. וכדין עציבו קמיה
 בבתי בראי ודאי והן (ישעיה לג) אראלם צעקו חוצה. (ישעיה כב) ויקרא יי צבאות ביום

לשון הקודש

לו בש אותה אדרת. אחר שגורמו
 החטאים והרגיו לפני המלך, נתרב בית
 המקדש וקרע אותה האדרת וקרע אותה
 האדרת ונחרב בית המקדש. הינו שפיתוב
 עשה ה' אשר זמם.

בצע אמרתו וגו' והאמרתו הוה פתחלה ישבה
 בראש אמיר, והרי התעפרו עפרה לראש ואילן
 נאה לפניו. והיא מימי קדם ודאי. ואז עצבות לפניו
 בבתי החיצונים ודאי, (ישעיה לג) והן אראלם צעקו

ישבר והיה מסתפל בו ומצא חן בעינוי.
 לימים בא בנו והרגיו את המלך. לקח
 המלך אותו כלי יקר ושבר אותו. והו
 שפיתוב עשה ה' אשר זמם.

בא ראה, מיום שנבנה בית המקדש
 היה הקדוש ברוך הוא מסתפל בו ותביב
 עליו הרבה, והיה פוחד על ישראל
 שיתטאו ויתרב בית המקדש. וכך בכל
 פעם שהיה בא אצל בית המקדש, היה

ההוא וגו') הִינְנוּ בְּזִמְנָא דְאַתְתְּרַב בֵּי מִקְדְּשָׁא. אֲבָל
 בְּזִמְנָא אַתְרָא לִית חֲדוּה קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּזִמְנָא דְאַתְאֲבִידוּ חֵיבֵי עֲלָמָא וְאֲנֹן דְאַרְגִּיזוּ קַמִּיה
 חָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי י"א) וּבְאֲבוֹד רְשָׁעִים רָנָה. וְכֵן
 בְּכָל דָּרָא וְדָרָא דְעֵבִיד דִּינָא בְּחֵיבֵי עֲלָמָא. חֲדוּה
 וְתוֹשְׁבְתָא קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאִי תִימָא הָא תְּנִינָן דְלִית חֲדוּה קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא כִּד אִיהוּ עֵבִיד דִּינָא בְּחֵיבֵינָא. אֲלֵא תָא
 חֵי, בְּשַׁעְתָּא דְאַתְעֵבִיד דִּינָא בְּחֵיבֵינָא, חֲדוּן
 וְתוֹשְׁבְתָן קַמִּיה עַל דְאַתְאֲבִידוּ מִעֲלָמָא. וְהֵי מִיִּלִּי
 כִּד מָטָא הַהוּא זִמְנָא דְאוּרִיךְ לֹון וְלֵא תֵאבֹן לְגַבִּיה
 מִחֻבְיָיהוּ. אֲבָל אִי אַתְעֵבִיד בְּהוּ דִינָא עַד לֵא מָטָא
 זִמְנֵיהוּ, (ועד) דְלֵא אֲשַׁתְּלִים חֻבְיָיהוּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
 כִּי לֵא שְׁלָם עֹון הָאֲמֹרִי עַד הֵנָּה, כִּדִּין לִית

לשון הקודש

וְאִם תֵּאמַר, הֲרֵי שְׁנֵינוּ שְׂאִין חֲדוּה לְפָנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה דִין
 בְּרְשָׁעִים? אֲלֵא בֵּא רֵאדָּה, בְּשַׁעָה שְׁנַעֲשֶׂה
 דִּין בְּרְשָׁעִים, חֲדוּת וְתוֹשְׁבֹת לְפָנֵינוּ עַל
 שְׂנֵאֲבִידוּ מִהָעוֹלָם. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ
 בְּשִׁמְגִיעַ אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהִמְתִּין לָהֶם וְלֵא
 שָׁבוּ אֵלָיו מִחֲטָאֵיהֶם. אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה
 בְּהֶם דִּין עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּם, וְעַד שֶׁלֹּא
 נִשְׁלָם חֲטָאָם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (בראשית טו) כִּי

חָדָה. (שם כ"ב) וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא
 וַיִּזְעַק הֵינִי בְּזִמְנָן שְׁנֵתְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
 אֲבָל בְּזִמְנָן אַחֵר אִין חֲדוּה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ זְמַן שְׁאוּבָדִים רְשָׁעִי
 הָעוֹלָם וְאוֹתָם שְׁהַרְגִּיזוּ לְפָנֵינוּ. זְהוּ
 שְׁכַתוּב (משלי י"א) וּבְאֲבוֹד רְשָׁעִים רָנָה. וְכֵן
 בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שְׁעוֹשֶׂה דִין בְּרְשָׁעִי
 הָעוֹלָם, חֲדוּה וְתוֹשְׁבֹת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא.

חֲדוּת קַמִּיָּה וּבְאִישׁ קַמִּיָּה עַל דְּאִתְאַבְדוּ.

וְאִי תִימָא אִיהוּ עַד לָא מָטוּ זְמַנֵּיהוּ אַמְאִי עֶבֶד
 בְּהוּ דִינָא. אֶלָּא אַנּוּן גְּרַמִּין בִּישָׂא לְגַרְמֵיהוּ.
 דְּהָא קִדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא לָא עֶבֶד בְּהוּ דִינָא עַד לָא
 מָטָא זְמַנֵּיהוּ. אֶלָּא בְּגִין דְּמִשְׁתַּתְּפִי בְּחַדֵּיהוּ
 דִּישְׂרָאֵל לְאַבְאֲשָׁא לֹון. וּבְגִין כֶּךָ עֶבֶד בְּהוּ דִינָא
 וְאוּבִיד לֹון מַעְלָמָא בְּלָא זְמָנָא. וְדָא הוּא דְאַבְאִישׁ
 קַמִּיָּה. וּבְגִין כֶּךָ אֲטַבַּע מַעְרָאִי בִימָא. וְאוּבִיד
 שְׁנַאִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל בִּימֵי יְהוֹשֻׁפֶט. וְכֵן כְּלָהוּ. דְּהָא
 בְּגִינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל אִתְאַבְדוּ בְּלָא זְמָנָא.

אַבְל כֶּד אֲשַׁתְּלִים זְמָנָא דְאוּרִידָּהּ לֹון וְלָא תָּבוּ.
 כִּדִּין חֲדוּת וְתוֹשְׁבַתָּא קַמִּיָּה עַל דְּאִתְאַבְדוּ
 מַעְלָמָא. כֶּר בְּזְמָנָא דְאַתְחַרַב בִּי מִקִּדְשָׁא. דְּאִתְּ
 עַל גַּב דְּאַשְׁתְּלִים זְמָנָא דְלָהוֹן דְּאַרְגִּיזוּ קַמִּיָּה, לָא

לשון הקודש

בְּלָא הַזְמַן. וְהוּוּ שְׂרַע לְפָנָיו. וְלִכְּן הַטְּבִיעַ
 מַעְרִים בְּיָם וְהַאֲבִיד שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל בִּימֵי
 יְהוֹשֻׁפֶט, וְכֵן כָּלָם, שְׁחַרְי מִשׁוּם יִשְׂרָאֵל
 נֶאֱבָדוּ לְפָנָי זְמָנָם.

אַבְל בְּשֶׁהַשְּׁלָם הַזְמַן שְׁחַפְּהָ לְהֵם וְלָא
 שָׁבוּ, אִזְ חֲדוּת וְתוֹשְׁבַתָּא לְפָנָיו עַל
 שְׁאֲבָדוּ מִהַעוֹלָם, פֶּרַט לְזְמַן שְׁחַרַב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, שְׁאִתְּ עַל גַּב שְׁהַשְּׁלָם הַזְמַן

לָא שְׁלָם עוֹן הַאֲמוּרֵי עַד הַנְּהָ, אִזְ אִין
 חֲדוּת לְפָנָיו, וְרַע לְפָנָיו עַל שְׁנַאֲבָדוּ.
 וְאֵם תְּאֹמַר, לָמָּה עוֹשָׂה בְּהֵם דִּין טָרָם
 שְׁהִגִּיעַ זְמָנָם? אֶלָּא הֵם גְּרַמוּ רַע לְעַצְמָם,
 שְׁחַרְי הַקִּדּוּשׁ כְּרוּךְ הוּא אִינוּ עוֹשָׂה דִּין
 בְּטָרָם מִגִּיעַ זְמָנָם, אֶלָּא מִשׁוּם
 שְׁמִשְׁתַּתְּפִים עִם יִשְׂרָאֵל לְהַרַע לְהֵם,
 וְלִכְּן עוֹשָׂה בְּהֵם דִּין וּמַאֲבָדָם מִהַעוֹלָם

הָיָה חֲדָוּה קַמִּיָּה. וּמִתְּהוּא זְמַנָּא לָא הוּא חֲדָוּה
לְעֵילָא וְתַתָּא:

כִּי לַיָּמִים עוֹד שְׁבַעָה אָנֹכִי מִמָּטִיר עַל הָאָרֶץ
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר הֵינִי אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה מֵאִי
עֲבִידִתִּי־הוּ. אֵלָּא אַרְבָּעִים יוֹם לְאַלְקָאָה חֵי־יָבִי עֲלֵמָא
וּכְתִיב, (דְּבָרִים כה) אַרְבָּעִים יָפְנוּ לֹא יוֹסִיף, לְקַבֵּל אַרְבַּע
סָטְרֵי עֲלֵמָא לְכָל חַד עֶשְׂרָה. בְּגִין דְּבַר נָשׁ מֵאַרְבַּע
סָטְרֵי עֲלֵמָא אֲתַבְּרִי. וְעַל דָּא וּמְחִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם.
וְאַצְטְרִיךְ אַרְבָּעִים לְאַלְקָאָה וּלְאַתְמַחִי עֲלֵמָא.

רַבִּי יִצְחָק הָוּה שְׂבִיחַ קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לִיה
הַאי קְרָא (דְּקַאָמְרִי) דְּכְתִיב וְתַשְׁחַת הָאָרֶץ (דף ט"ב ע"א)

לְפָנֵי הָאֱלֹהִים. אִי בְנֵי נִשְׂא חֲטָאן אַרְעָא בְּמַת. אָמַר
לִיה בְּגִין דְּכְתִיב כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרַבּוֹ בְּמַת

לשון הקודש

רוחות העולם, לכל אחד עשרה. משום
שָׁבֵן אָדָם נִבְרָא מֵאַרְבַּעָה רוּחוֹת הָעוֹלָם,
וְעַל זֶה וּמְחִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם. וְצָרִיךְ
אַרְבָּעִים לְהִלְקוֹת וּלְמַחוֹת אֶת הָעוֹלָם.
רַבִּי יִצְחָק הָיָה מְצוּי לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.
אָמַר לוֹ פְּסוּק זֶה וּשְׂאֵמְרוּן שְׂכַתוֹב וְתַשְׁחַת
הָאָרֶץ לְפָנֵי הָאֱלֹהִים. אִם בְּנֵי אָדָם חֲטָאוּ
– הָאָרֶץ בְּמַת חֲטָאָה? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם
שְׂכַתוֹב כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרַבּוֹ,

שָׁלְחָם שְׁתַּרְגִּיזוּ לְפָנָיו, לֹא הֵיטָה חֲדָוּה
לְפָנָיו. וּמֵאוֹתוֹ זְמַן לֹא הֵיטָה חֲדָוּה לְפָנָיו
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

כִּי לַיָּמִים עוֹד שְׁבַעָה אָנֹכִי מִמָּטִיר עַל
הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וְגו'.
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה הַלְלוּ, מַה מַּעֲשִׂיהֶם? אֵלָּא אַרְבָּעִים
יוֹם לְהִלְקוֹת רִשְׁעֵי הָעוֹלָם, וּכְתוּב (דְּבָרִים
כה) אַרְבָּעִים יָפְנוּ לֹא יוֹסִיף, כִּנְגִיד אַרְבַּעָה

דַּאֲתָמַר. כְּגִוּוֹנָא דָּא (ויקרא יח) וְתִטְמֵא הָאָרֶץ וְאֶפְקֹד
 עֹנֶה עָלֶיהָ. אֵלֹא בְּנֵי נִשְׂא חֲטָאן וְאִי תִימָא אֲרַעָא
 בְּמָה, אֵלֹא עֲקָרָא דְאֲרַעָא בְּנֵי נִשְׂא אֲנֹן. וְאֲנֹן
 מְחַבְּלִין אֲרַעָא וְהִיא אֶתְחַבְּלַת. וְקָרָא אוֹכַח דְכְּתִיב
 וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי הִשְׁחִית כָּל
 בָּשָׂר אֶת דְרָכֹו עַל הָאָרֶץ.

תָּא חֲזִי, כָּל חֲטָאֵי דְבַר נֶשׁ כְּלָחוּ חַבְלוֹתָא דִּילֵיהּ
 תְּלִיין בְּתִשׁוּבָה. וְחֲטָאָה דְאֹשִׁיד זִרְעָא עַל
 אֲרַעָא וּמְחַבְּלָא אֲרַחִיָּה וְאֶפִּיק זִרְעָא עַל אֲרַעָא,
 מְחַבְּל לִיהּ וּמְחַבְּל אֲרַעָא. וְעָלִיהּ כְּתִיב, (ירמיה ב) נִכְתַּם
 עֹנֶךָ לְפָנַי. וְכְתִיב בִּיהּ (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חֲפִץ רָשָׁע
 אֶתָּה לֹא יִגְוֹרֵךְ רָע. כִּי בְּתִשׁוּבָה סָגִי. וְכְתִיב, (בראשית
 לח) וַיְהִי עַר כְּבוֹד יְהוּדָה רָע בְּעֵינַי יְיָ וַיְמִיתֵהוּ יְיָ
 וְהָא אֲתָמַר.

לשון הקודש

הַשְׁחָתָתֶם תְּלוּיָהּ בְּתִשׁוּבָה. וְהַחֲטָא שָׁל
 שׁוֹפֵךְ זֵרַע עַל הָאָרֶץ וּמִשְׁחִית דְרָכֹו
 וּמוֹצִיא זֵרַע עַל הָאָרֶץ – מִשְׁחִית אוֹתוֹ
 וּמִשְׁחִית אֶת הָאָרֶץ, וְעָלִיו כְּתוּב (ירמיה ב)
 נִכְתַּם עֹנֶךָ לְפָנַי, וְכְתוּב כֹּו (תהלים ה) כִּי
 לֹא אֵל חֲפִץ רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְוֹרֵךְ רָע.
 פְּרָט לְתִשׁוּבָה גְדוּלָה. וְכְתוּב (בראשית לח)
 וַיְהִי עַר כְּבוֹד יְהוּדָה רָע בְּעֵינַי ה' וַיְמִיתֵהוּ ה'
 וַיְמִיתֵהוּ ה', וְהָרִי נִתְבָּאָר.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. כְּמוֹ זֶה, (ויקרא יח) וְתִטְמֵא
 הָאָרֶץ וְאֶפְקֹד עֹנֶה עָלֶיהָ. אֵלֹא בְּנֵי אָדָם
 חֲטָאוּ. וְאִם תֵּאמַר, הָאָרֶץ בְּמָה? אֵלֹא
 עֲקָר הָאָרֶץ הֵם בְּנֵי הָאָדָם, וְהֵם
 מִשְׁחִיתִים אֶת הָאָרֶץ וְהִיא נִשְׁחָתַת,
 וְהַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׂכָתוּב וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת
 הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר
 אֶת דְרָכֹו עַל הָאָרֶץ.
 כֵּאֵל רָאָה, כָּל חֲטָאֵי הָאָדָם כָּלָם,

אָמַר לִיָּה אֲמֵאֵי דָאִין קְדָשָׁא בְּרִידְ הוּא עֲלֵמָא
 בְּמִיָּא וְלֹא בְּאֵשָׁא וְלֹא בְּמִלָּה אֲחֵרָא. אָמַר
 לִיָּה רָזָא הוּא דְהָא אֲנֹן חֲבִילוֹ אֲרַחֲמִיָּהוּ בְּגִין דְּמִיָּין
 עֲלֵאִין וּמִיָּין תַּתָּאִין לָא אֲתַחֲפְרוּ דְכַר וְנוֹקְבָא בְּדָקָא
 יְאוּת. (ומאן אלין מיין עלאיין בינה. ומיין תתאין מלכות. ה"א עלאה ה"א תתאה.

וכד אנון מחבלין, אסתלק י"ו דהוא דכר, ואשתאר ה"א בה"א ומיין במיין). **מָאן**
אֲנֹן דְּחֲבִילוֹ אֲרַחֲמִיָּהוּ, בְּגוּוֹנָא דָּא מִיָּין דְּכוּרִין
וְנוֹקְבִין. וְעַל דָּא אֲתַדְּנֹו בְּמִיָּא בְּמָה דְּאֲנֹן חֲבוּ. וּמִיָּין
הוּוּ רְתִיחָן וּפְשִׁטֹו מִשְׁכָּא מְנִיָּהוּ בְּמָה דְּחֲבִילוֹ
אֲרַחֲמִיָּהוּ בְּמִיָּין רְתִיחָן. דִּינָא לְקַבֵּל דִּינָא. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב נִבְקְעוּ כָּל מְעִינֹוֹת תְּהוֹם רַבָּה, הָא מִיָּין
תַּתָּאִין. וְאַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ דָּא מִיָּין עֲלֵאִין. מִיָּין
עֲלֵאִין וְתַתָּאִין.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ אֲזִילִי בְּאַרְחָא. וּמָטוּ

לשון הקודש

כמו זה מים זכריים ונקביים. ועל זה נדונו
 במים, במה שהם חטאו. והמים היו
 רותחים ופושטים מהם את העור, כמו
 שהשחיתו דרפם במים רותחים. דין
 כנגד דין. זהו שכתוב נבקעו כל מעינות
 תהום רבה. הרי מים תחתונים. וארבת
 השמים נפתחו – זה מים עליונים. מים
 עליונים ותחתונים.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ אֲזִילִי בְּאַרְחָא. וּמָטוּ

אמר לו, למה דן הקדוש ברוך הוא את
 העולם במים ולא באש ולא בדבר אחר?
 אמר לו, סוד הוא, שהרי הם השחיתו
 דרפם בשביל שמים עליונים ומים
 תחתונים לא התחפרו זכר ונקבה פראוי.
 ומי הם המים העליונים? בינה. ומים תחתונים –
 מלכות. ה"א עליונה ה"א תחתונה. וכאשר הם
 משחיתים, נסתלק י"ו, שהוא זכר, ונשאר ה"א
 בה"א ומים במים. מה הם השחיתו דרפם,

לְגַבֵּי טוּרִין רַבְרָבָן וְאַשְׁכְּחֵהוּ בֵּינֵי טוּרָא גְרָמִי בְּנֵי
 נִשָּׂא דְהוּוּ מֵאַנּוּן בְּנֵי טוּפְנָא. וּפְסָעוּ תְּלַת מְאָה
 פְּסִיעֵן בְּגֵרְמָא חָדָא. תְּוֹתוּ. אָמְרוּ הֵינּוּ דְאָמְרוּ
 חֲבַרְנָא דְאַנּוּן לָא הוּוּ מִסְתְּפֵי מוּדִינָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא כְּמָה דְכְּתִיב, (איוב כא) וַיֹּאמְרוּ לֹאֵל סוּר מִמֶּנּוּ
 וְדַעַת דְרַכִּיךְ לֹא חֲפָצְנּוּ. מָה עֲבָדוּ. הוּוּ סְתִימִין
 בְּרַגְלֵיהֶוּ מִבּוּעֵי תְּהוּמָא. וּמִיִּין נִפְקִין רְתִיחִן וְלֹא
 יָכִילוּ לְמִיקָם בְּהוּ, עַד דְהוּוּ נִשְׁמָטִין וְנִפְלִי בְּאַרְעָא
 וּמִיִּיתִין:

וַיּוֹלֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים וְגו'. אָמַר רַבִּי חֲזִיא לְרַבִּי
 יְהוּדָה תָּא וַאימָא לָךְ מְלִי דְשְׁמַעְנָא בְּהֵאֵי.
 מְתַל לְבַר נֹשׁ דְאַעִיל לְנוֹקְבָא דְמַעְרִיא (ד"א אִיבָא דְמַעְרִיא)
 בְּזַמְנָא חָדָא. וְנִפְקִי תְרִין אוּ תְלַתָּא בְּנִין. (בל) חַד
 מִתְּפָרְשָׁא מֵאַחְרָא בְּאַרְחֻי בְּעוֹבְדוּי. דָּא זַפְּאָה וְדָא

לשון הקודש

רַבְרָבָן, וְהִגִּיעוּ לְהַרִים גְּדוֹלִים, וּמַצְאוּ בֵּין
 הַהַרִים עֲצָמוֹת בְּנֵי אָדָם שְׁהִיוּ מֵאוֹתָם
 בְּנֵי הַמַּבּוּל, וּפְסָעוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת פְּסִיעוֹת
 בְּעֵצִים אַחַת. תְּמָהוּ. אָמְרוּ, הֵינּוּ מָה
 שְׁאָמְרוּ חֲבַרְנֵינוּ שֶׁהֵם לֹא הָיוּ פּוֹחֲדִים
 מִדִּין הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (איוב
 כא) וַיֹּאמְרוּ לֹאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְרַכִּיךְ
 לֹא חֲפָצְנּוּ. מָה עָשׂוּ? הָיוּ סוֹתְמִים
 בְּרַגְלֵיהֶם אֶת מַעֲנֹת הַתְּהוֹם, וּמִם

רַתּוּחִים יוֹצֵאִים וְלֹא יָכִלוּ לַעֲמֹד בְּהֵם,
 עַד שֶׁהָיוּ נִשְׁמָטִים וְנוֹפְלִים בְּאַרְץ וּמְתִים.
 וַיּוֹלֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים וְגו'. אָמַר רַבִּי
 חֲזִיא לְרַבִּי יְהוּדָה, בָּא וְאָמַר לָךְ דְּבָרִים
 שְׁשִׁמְעֵתִי בְּזוֹה. מְשַׁל לְאָדָם שְׁמַכְנִים
 לְנִקְבָּה שְׁמַתְעַבְרַת וְד"א פְּרִי מַעֲיָהוּ בְּפַעַם
 אַחַת, וַיִּצְאוּ שְׁנַיִם אוּ שְׁלֹשָׁה בָּנִים. (בל)
 אַחַד נִפְרָד מֵאַחַר בְּדַרְכֵיו בְּמַעֲשָׂיו. זֶה
 צְדִיק וְזֶה רָשָׁע וְזֶה בֵּינוֹנִי. אַף גַּם כָּאן

תִּיבָא וְדָא בִּינוּנִי. אוֹף הָכָא נָמִי תִּלַּת קְטִירִי דְרוּחָא
אֲזִלִּין וְשִׁטָּאן וְאַתְּכְּלִילִין בְּתִלַּת עֲלָמִין.

תָּא חֲזִי, נִשְׁמַתָּא נִפְקַאת וְאַעִיל בֵּין טוּרֵי פְרוּדָא
וְאַתְחַבֵּר רוּחָא בְּנִשְׁמַתָּא. נְחִית לְתַתָּא אֶתְחַבֵּר

נֶפֶשׁ בְּרוּחַ וְכִלְהוּ (אֲזִילִי ד"א נְחִיתִין) וּמִתְחַבְּרִין דָּא עִם דָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה נֶפֶשׁ וְרוּחַ פְּלִילִין דָּא עִם דָּא.

נִשְׁמַתָּא שְׂרִיא בְּאַרְחוּי דְּבַר נֶשׁ. (וְהָא) וְהִיא מְדוּרָא

טְמִירָא דְּלֹא אֶתִיבְדַע אֶתְרָהָא.

אֶתָּא בַּר נֶשׁ לְאַתְדַּבְּרָא, מְסִיעִין לִיהַּ בְּנִשְׁמַתָּא

קְדִישָׁא וְדַבָּאן לִיהַּ וּמְקַדְּשִׁין לִיהַּ וְאַקְרִי

קְדוּשָׁא. לָא זָכָה וְלֹא אֶתִי לְאַתְדַּבְּרָא, תִּרִין דִּרְגִין

פְּתַחִין דְּאַנּוּן נֶפֶ"שׁ וְרו"חַ בֵּיהַּ. נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא לִית

בֵּיהַּ (סִינְעָא דְלַעִילָא וְדָא כְּפּוּם אֶרְחִיָּה). וְלֹא עוֹד אֶלָּא דָּאִי יִסְתַּאב

מִסְּאָבִין לִיהַּ. וְסִינְעָא דְלַעִילָא אֶעֱדִין מִינִיהַּ. מִפְּאֵן

וְלִתְלָאָה כָּל חַד לְפּוּם אֶרְחִיָּה.

לשון הקודש

וְהוּא מְדוּרָא נְסִתָּר שְׁלֵא נִדְעָה מְקוּמוֹ.

בָּא בְּן אָדָם לְהִטְהַר - מְסִיעִים לוֹ

בְּנִשְׁמָה קְדוּשָׁה וּמְטַהְרִים אוֹתוֹ

וּמְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ וְנִקְרָא קְדוּשָׁא. לָא זָכָה

וְלֹא בָּא לְהִטְהַר - שְׁתֵּי דְרַגּוֹת פּוֹתְחִים,

שְׁדָם נֶפֶשׁ וְרוּחַ בּוֹ. אִין בּוֹ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה

וְסִינְעָא שְׁלַמְעֵלָה, וְזֶה כְּפִי דְרַבּוּן. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא

שְׂאָם יִטְמָא - מְטַמְּאִים אוֹתוֹ. וְהִסִּיעָה

שְׁלֵשָׁה קְשָׁרִים שֶׁל רוּחַ הוֹלְכִים וְשִׁטִּים

וְנִכְלָלִים בְּשִׁלְשָׁה עוֹלָמוֹת.

בָּא רָאָה, נִשְׁמָה יּוֹצֵאת וְנִכְנָסֶת בֵּין הָרִי

פְּרוּד, וּמִתְחַבֵּרֶת הָרוּחַ בְּנִשְׁמָה. יוֹרְדֶת

לְמַטָּה, מִתְחַבֵּרֶת הַנֶּפֶשׁ בְּרוּחַ, וְכֵלֶם

וְהוֹלְכִים ד"א יוֹרְדִים וּמִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נֶפֶשׁ וְרוּחַ פְּלוּלִים זֶה עִם

זֶה. הַנִּשְׁמָה שׁוֹרָה בְּדַרְכֵיוֹ שֶׁל בְּן אָדָם, וְזֶה

תּוֹסֵפֶתָא

קטורי רמאי, דקסטורי דהוסטרָא (ס"א דהוא סטרָא) אַנן פּתִיחַן עֵינֵינוּ
פּתִיחַן אוּדְנֵינוּ. קל מן קלִיא נחית מעילא לתתא. מתבר
טורין וטנרין. מאן אנון דחמאן ולא חמאן. אטימין אוּדְנֵינוּ. סתימין
עֵינֵינוּ. לא חמאן ולא שמעין לא ידעין בסכלתנו, חד דכלילא
בתרין בגווייהו. דחִיין ליה לבר.

אנון מתדבקן בין (ס"א ביה) באנון תרי, חד אומנא דאומנא לא
שריא (ס"א שוויין) בגווייהו. לא עאלין בין ספרי קדישין. כל
אנון דאומנא דא לא (דף טו ע"ב) שריא בגווייהו לא אכתבו בספרי
דכרנִיָא אתמחון מספרא דחי כמה דאת אמר (תהלים ט) ימחו
מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו.

ווי לון פד יפקון מהאי עלמא ווי לון (לתייהו). מאן יתבע לון פד
יתמסרון ביִדא דדומה ויתוקרון בגורא דדליק ולא יפקון מניה
בר בריש ירחי ושבתי כמה דאת אמר, (ישעיה טו) והיה מדי חדש
בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני אמר
י. לבתר פרוזא דבסטר צפון אכריו עלייהו ואמר (תהלים ט) ישובו

לשון הקודש

בתוכם. לא נכנסים בין ספרים קדושים.
כל אלו של אמן זה לא שורה בתוכם,
לא נכתבו בספר הזכרונות ונמחים
מספר החיים, כמו שנאמר (תהלים ט) ימחו
מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו.
אוי להם כשיצאו מהעולם הזה. אוי להם
ולתייהם. מי יתבע אותם כאשר ימסרו
בידי דומה וישרפו באש שדולקת ולא
יצאו ממנה רק בראשי חדשים ושבתות,
כמו שנאמר (ישעיה טו) והיה מדי חדש
בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר
להשתחוות לפני אמר ה'. אחר כך פרוז
שבער צפון מכריו עליהם ואומר, (תהלים ט)

שִׁלְמַעְלָה מְסִירִים מִמֶּנּוּ. מִכָּאן וְהִלָּא
כָּל אֶחָד לְפִי דְרָבוּ.

תּוֹסֵפֶתָא

קשורים רמים של היכלי ההיכלות ושל
אותו צדו אנו פתוחי עינים, פתוחי אזנים.
קול מהקולות יורד מלמעלה למטה,
משבר הרים וסלעים. מי הם שרואים
ולא רואים? אטומי אזנים, סתומי עינים,
לא רואים ולא שומעים, לא יודעים
בשכל, אחד שכלול בשנים בתוכם.
דוחים אותם החוצה.

הם נדבקים בין וס"א בון באותם שנים,
האחד אמן האמנים לא שורה (ס"א שמים)

רשעים לשאולָה וגו'. כִּמְהַבִּילִי טְרִיקִין אֶת־פְּנֵשׁוֹ עֲלֵייהוּ בְּאַרְבַּע סְטָרִין. אִשָּׁא מְלַחֵטָא בְּנִי בֶן הַנֶּסֶם.

תֵּלֶת זְמָנִין בְּיוֹמָא מִתְּפַקְדָּן (ס"א מִתְּקַדָּן). וְלֹא עוֹד אֵלָּא בְּזְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל אֶתִּיבּוּ בְּקוֹל רָם אֱמֵן יְהִי שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ, קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֶתְמַלִּי רַחֲמִין וְחַיִּים עַל כָּלָּא. וְרַמְיָו לְמַלְאָכָא דְמִמְנָא עַל תְּרַעֵי דְגֵיהֶנָּם סְמַרְיָאֵל שְׁמִיהּ וְתֵלֶת מִפְתָּחָן בִּידֵיהּ וּפְתַח תֵּלֶת תְּרַעֵין דְּבַסְטָר מְדַבְּרָא וְחֲמָאן נְהוּרָא דְהֵאֵי עֲלֵמָא. אָתָּא תְּנַנָּא דְנוּרָא וְסָתִים אוֹרְחִין.

כְּדִין תֵּלֶת מְמַנָּן דְּתַחֲוֹת יְדֵיהוּ תֵּלֶת מְגֻרּוּפִין מְנַשְׁבָּן בִּידֵיהוּ וְאֶתִּיבּוּ תְּנַנָּא לְאַתְרֵיהוּ וְרוּוְחִין לֹון שְׁעֵתָא וּפְלַגּוֹת שְׁעֵתָא. וּלְבַתֵּר תֵּיבִין לְאַשְׁיֵיהוּ. וְכֵן תֵּלֶת זְמָנִין בְּיוֹמָא וּבְכָל זְמָנִין דְּאַמְרֵי יִשְׂרָאֵל אֱמֵן יְהִי שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ וְכוּ' אֲנֹון רוּוְחִין לֹון. וְכַאֲזִין אֲנֹון עֲדִיקֵיָא דְאוֹרְחֵיהוֹן מְנַהַרָא בְּהוּא עֲלֵמָא לְכָל סְטָרִין כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר, (מְשַׁלִּי ד) וְאוֹרְחַ עֲדִיקִים כְּאוֹר נֹגְהַ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוּן הַיּוֹם (עַד כַּאֲן לְשׁוֹן הַתּוֹסֵפְתָא):

רַבִּי אַבָּא אָמַר, בְּגֵיהֶנָּם אֵית מְדוּרִין עַל מְדוּרִין

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

וְאִזְ שְׁלֹשָׁה מְמַנִּים שְׂתַחַת יְדֵיהֶם שְׁלֹשׁ מְגֻרּוּפוֹת, מְנַשְׁבִּים בִּידֵיהֶם וּמְחַזְרִים עֲשָׂן לְמִקּוּמָם, וְנוֹתְנִים לָהֶם רוּחָה שְׁעָה וְחַצִּי. וְאַחַר כֵּךְ שָׁבִים לְאַשׁ שְׁלָהֶם. וְכַךְ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם. וּבְכָל זְמַן שְׁאוּמְרִים יִשְׂרָאֵל אֱמֵן יְהִי שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ וְכוּ', מְרוּחִים לָהֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים שְׁדַרְפָּם מְאִירָה בְּאוֹתוֹ עוֹלָם לְכָל הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְשַׁלִּי ד) וְאוֹרְחַ עֲדִיקִים כְּאוֹר נֹגְהַ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוּן

הַיּוֹם. (עַד כַּאֲן הַתּוֹסֵפְתָא).

רַבִּי אַבָּא אָמַר, בְּגֵיהֶנָּם יֵשׁ מְדוּרִים עַל

יְשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשְׁאוּלָה וגו'. כְּמַה אֲגִידוֹת שֶׁל יְסוּרִים יִתְכַנְּסוּ עֲלֵיהֶם בְּאַרְבַּעַה צְדָדִים. אִשׁ לוֹחֶסֶת בְּנִיא בֶן הַנֶּסֶם.

שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם מִתְּפַקְדִים וּנְשַׁרְפִים. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא בְּזְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹנִים בְּקוֹל רָם אֱמֵן יְהִי שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּמַלֵּא רַחֲמִים וְחַס עַל הַכָּל, וְרוּמוֹ לְמַלְאָךְ הַמְּמַנָּה עַל שְׁעָרֵי הַגֵּיהֶנָּם, שְׁשִׁמוֹ סְמַרְיָאֵל, וּשְׁלֹשָׁה מִפְתָּחוֹת בִּידוֹ, וּפְתַח שְׁלֹשָׁה שְׁעָרִים שְׁבַעַד הַמְּדַבְּרַ, וְרוּאִים אֶת אוֹר הָעוֹלָם הַזֶּה. כַּאֲ עֲשָׂן שֶׁל אִשׁ וְסוֹתָם הַדְּרָכִים.